

Linnud, loomad ja sugulased

GERALD DURRELL

Linnud, loomad ja sugulased

Inglise keelest tõlkinud Maia Planhof

 TÄNAPÄEV

Algupärane pealkiri:
Birds, Beasts and Relatives

Copyright © 1969, 2003 The Estate of Gerald Durrell

Tõlge eesti keelde:
© Maia Planhof ja Tänapäev, 2017

Tõlke esmatrükk: Eesti Raamat, 1994

Kujundanud Villu Koskaru
Korrektuur: Riste Uuesoo

ISBN 978-9949-85-174-4

Trükitud AS Printon trükikojas

VESTLUS

Seljataga oli karm talv, ja isegi siis, kui kevadel oli õigus hakata võimust võtma, tuli krookustel, kelles näis elavat liigutav ja kõigutamatu usk aastaegadesse, raskelt rajada oma teed läbi õhukese lumekooriku. Taevas oli madal ja hall, valmis iga minut valla päästma järgmist lumesadu, ja lõikav tuul ulus ümber maja. Kõike kokku võttes polnud ilmastikuolud sugugi ideaalsed perekonna kokkutulekuks, seda enam, et tegemist oli minu perega.

Mul oli kahju, et kui nad kõik esimest korda pärast sõda Inglismaale kokku tulid, võttis neid vastu peaaegu lumetorm. See ei toonud esile nende paremaid iseloomuomadusi, vaid tegi neid veel tundlikumaks, kergemini haavatavaks. Oli vähe tõenäoline, et neil jätkuks kannatlikku meelt kellegi teise vaatepunkti ärakuulamiseks peale enda oma.

Nagu tusane lõviperekond olid nad kogunenud kamina ette, kus põles nii ere tuli, et võis karta korstna süttimist. Mu

õde Margo oli tuleohtu just suurendanud, sest oli aiast sisse lohistanud väikese kuivanud puu ja selle ladva kaminasse lükanud, samal ajal kui tüveots kaminavaibal lebas. Ema kodus, kuid ta pisut äraoleva näoilme ja vahetevahel nagu vaikselt palves liikuvate huulte järgi võis aimata, et tegelikult oli ta ametis homse lantši menüüga. Mu vend Leslie oli enda peitnud tohutu ballistikaalase käsiraamatu taha, kuna vanem vend Lawrence, seljas allakeeratud kaelusega pullover, nagu põhiliselt kalurid kannavad (mitu numbrit suurem), seisis akna juures, nuusates lõrinal nina suurde punasesse taskurätikusse.

„No tõepoolest, see on lihtsalt kohutav maa,“ ütles ta, sõjakalt meie poole pöördudes, justkui olnuks me kõik siinse kliima eest otseselt vastutavad. „Vaevalt saad jala Doveris maha panna, kui pörkad kohe igasuguste pisikute barrikaadi vastu. Kas te mõistate, et see on mu esimene nohu kaheteistkümne aasta jooksul? Lihtsalt sellepärast, et mul oli aru peas nendest pudingusaartest eemale hoida. Kõikidel, keda seni olen kohanud, on nohu. Paistab, et Briti saarte kogu elanikkond ei teegi aasta algusest kuni lõpuni absoluutselt midagi muud, kui loivab ringi ja aevastab teistele näkku... nagu mingi nakatamise ringmäng. Mis võimalust on üldse kellelgi siin ellu jääda?“

„Ainult sellepärast, et sinul on nohu, pead sa end üleval, nagu oleks maailma lõpp käes,“ ütles Margo. „Ma ei saa aru, miks mehed alalõpmata tühjust asjast sellist kära teevad.“

Larry heitis talle oma vesistest silmadest rambe pilgu. „Teie kõikidega on see häda, et teile meeldib märtrit mängida. Mitte keegi, kel pole masohhistlikke kalduvusi, ei jääks siia... sellesse viiruste paradiisi. Te olete kõik stagneerunud, teile meeldib siin selles haigustemeres püherdada. Inimestest, kes pole midagi muud näinud, võib veel aru saada, kuid teil kõigil on ju Kreeka päikese maitse suus, te peaksite paremini teadma.“

„Jah, kallis,” sõnas ema vaigistavalt, „sa tulid lihtsalt halval ajal. Siin võib väga kena olla, sa ju tead. Näiteks kevadel.”

Larry jõllitas tema poole.

„Mul on muidugi väga vastumeelt sind sinu Rip Van Winkle'i* transist välja kiskuda,” ütles ta, „kuid praegu peaks üldiste arusaamade järgi kevad olema... ja vaata nüüd seda! Sul läheb tarvis tervet Koljatite meeskonda, et alla minna ja kiri posti panna.”

„Pool tolli lund!” turtsatas Margo. „Küll sa võid ikka liialdada!”

„Olen Larryga nõus,” arvas Leslie oma raamatu tagant välja ilmudes. „Väljas on pagana külm. Keres on selline tunne, et midagi ei taha teha. Isegi ühtki korralikku laskmist ei saa ette võtta.”

„Just nimelt,” ütles Larry võidukalt, „samal ajal kui mõnel mõistlikul maal, nagu näiteks Kreekas, võib väljas hommikust süüa ja siis kümblyseks alla mere äärde minna. Siin plagisevad mu hambad nii kõvasti, et hommikusöögist suure vaevaga midagi alla läheb.”

„Parem oleks, kui sa oma Kreeka-leierdamise ära lõpetaksid,” torkas Leslie ärritatult. „See tuletab mulle toda Gerry soperdist meelde. Mul läks pagana palju aega, et sellest üle saada.”

„S i n u l läks,” salvas Larry. „Mis siis veel minust rääkida? Sul pole aimugi, millise põntsu see Dickensilaadne karikatuur minu kirjandusalasele reputatsioonile pani.”

„Muide, tema jutu järgi võib mõelda, nagu poleks mul kunagi peas olnud midagi peale püsside ja paatide,” ütles Leslie.

* R i p Van Winkle – Washington Irvingi (ameerika kirjanik, 1783–1859) samanimelise jutustuse peategelane, kes magas metsas 20 aastat ja ei tundnud pärast tagasitulekut oma küla enam ära.

„Noh, ega sul polegi peas kunagi midagi peale püsside ja paatide.”

„Mina sain kõige rohkem kannatada,” sekkus Margo. „Ta muudkui vatras seal minu vinnidest.”

„Minu meelest andis ta teist kõigist täpse pildi,” lausus ema, „kuid minušt tegi ta küll täieliku idioodi.”

„Mul poleks midagi selle vastu, kui minušt tehtaks paskvill korralikus proosas,” märkis Larry ägedalt nina nuusates, „kuid saada võimatus inglise keeles kirjutatud paskvilli objektiks on ju lausa väljakannatamatu.”

„Juba pealkiri üksi on solvav,” kurtis Margo. „„Minu pere ja muud loomad”! Mind ajab iiveldama inimeste alaline pärimine: „Ja milline muu loom sina oled?””

„Minu meelest oli pealkiri küll pigem naljakas, kallid,” ütles ema. „Ainult et minu arvates polnud ta just parimaid lugusid kasutanud.”

„Jaa, minu arvates ka,” toetas Leslie.

„Milliseid paremaid lugusid?” nõudis Larry kahtlustavalt.

„Noh, näiteks sellest, kuidas sa Maxi jahiga ümber saare sõitsid. See oli pagana naljakas.”

„Kui see lugu oleks trükis ilmunud, oleksin ma Gerry maha löönud.”

„Ma ei saa aru, miks, see oli väga naljakas,” ütles Margo.

„Ja kuidas oleks olnud sinu spiritismiharrastusega – kujutle, et ta oleks sellest kirjutanud! Arvatavasti oleks sul hea meel olnud?” uuris Larry mürgiselt.

„Ei oleks. Sellest poleks ta tohtinud kirjutada!” hüüatas Margo õudusega.

„Noh, näed nüüd!” hüüdis Larry võidukalt. „Ja mis te Leslie kohtuloo kohta ütlete?”

„Ma ei saa aru, miks sa mind siia sisse tirid?” ütles Leslie nõrdinult.

„Sa olid ju arvamusel, et ta polnud kõige paremaid juhtumeid kasutanud,” osutas Larry.

„Jajah, mul olidki need lood meelest läinud,” itsitas ema. „Minu meelest olid need naljakamad kui nood, mida sina, Gerry, kasutasid.”

„Mul on heameel, et sa nii arvad,” laususin ma mõtlikult.

„Miks siis?” küsis Larry, mulle kahtlustavalt otsa vahtides.

„Sest ma olen otsustanud Korfust teise raamatu kirjutada ja kõiki neid lugusid kasutada,” seletasin ma süütult. Otsekohe puhkes möll.

„Ma keelan selle ära,” möirgas Larry ja nuuskas ägedalt nina. „Ma keelan selle kategooriliselt ära!”

„Minu spiritismist ei tohi sa kirjutada,” karjus Margo. „Ema, ütle talle, et ta ei tohi sellest kirjutada.”

„Kohtuloost ka mitte,” urises Leslie. „Ma ei luba.”

„Ja peaksid sa vaid jahtidest iitsatama...” alustas Larry.

„Larry, kallid, talitse oma häält,” ütles ema.

„Hästi, keela tal siis järje kirjutamine ära!” hüüdis Larry.

„Ära ole rumal, kallid, ma ei saa teda keelata,” ütles ema.

„Kas sa tahad, et kõik jälle otsast peale hakkaks?” nõudis Larry kähedalt. „Pangateated, mis paluvad sul lahkesti oma krediitiasjad korda ajada; kaupmehed, kes sind kõõrdi vahivad; ukسلävele jäetud anonüümsed hullusärkidega pakid; pead kõrvale keeravad sugulased. Sa oled ju teatavasti perekonnapea, keela tal see kirjutamine ära.”

„Larry, kallid, sa liialdad,” ütles ema. „Muide, ma ei saa keelata, kui ta tahab kirjutada. Ma ei usu, et selles midagi

paha oleks, ja pealegi need lood on kõige huvitavamad. Ma ei saa aru, miks ta ei peaks järke kirjutama.”

Perekond tõusis nagu üks mees ja teatas valjusti mitme häälselt, miks ma ei tohi järke kirjutada. Ootasin, kuni kära vaibus.

„Ja nende lugude kõrval on veel terve rodu teisi,” märkisin ma meenutavalt.

„Milliseid, kallid?” päris ema huviga.

Punetavanäoline ja turris perekond jõllitas mind ootusrikkas vaikuses.

„Noh,” sõnasin mõtlikult, „tahan kirjeldada sinu armulugu kapten Creechiga, ema.”

„Mis?!” kriiskas ema nõrdinult. „Seda sa ei tee... armulugu selle vastiku vanamehega, no tõepoolest. Ma ei taha, et sa sellest kirjutad.”

„No minu arvates on see küll parim lugu,” ütles Larry õilselt. „Romaani värelev kirg, meespeategelase armas arhailine võlu... moodus, kuidas sa viisid vaese vanapoisi...”

„Oh, ole vait, Larry,” ütles ema pahaselt. „Sa teed mu tagedaks, kui niimoodi räägid. Ma ei usu, et selle raamatu kirjutamine oleks sul hea mõte, Gerry.”

„Ma ütlen seda, et kui see raamat sul ilmub, lööme su maha,” teatas Larry.

Silmitsi sellise kindla ja üksmeelse perekonnaga, turris nende otsusest mind iga hinna eest takistada, jäi mul üle teha vaid üht. Istusin maha ja kirjutasin selle raamatu.